

Til: Bæjarráðs Kópavogsbæjar

Kópavogi, 3. mars 2026

2602909/999.00 KJ

Minnisblað vegna loftslagsstefnu innri reksturs Kópavogsbæjar

Sveitarfélögum ber skylda að setja sér loftslagsstefnu með skilgreindum markmiðum um samdrátt í losun og aðgerðum til að ná þeim markmiðum, sbr. 5. gr. c laga nr. 70/2012 um loftslagsmál. Kópavogsbær hefur þegar uppfyllt hluta skyldu sinnar gagnvart lögunum með því að vera aðili að Loftslagsstefnu höfuðborgarsvæðisins¹. Með gerð loftslagsstefnu sem tekur á innri rekstri Kópavogsbæjar mun sveitarfélagið hafa uppfyllt skyldu sína gagnvart lögum nr. 70/2012 um loftslagsmál.

Drög að Loftslagsstefnu innri reksturs Kópavogsbæjar eru lögð fyrir bæjarráð 5. mars 2026 til umsagnar í kjölfar vinnufundar bæjarstjórnar 11. febrúar síðastliðinn. Á vinnufundinum voru drög að stefnunni kynnt og rædd ásamt umræðum um sviðsmyndirnar sem settar voru fram. Drögunum að stefnunni var vísað til umhverfisfulltrúa og bæjarritara til frekari skoðunar og síðan til bæjarráðs til afstöðu.

Drögin sem lögð eru fyrir eru afurð samstarfs umhverfisfulltrúa Kópavogsbæjar og umhverfisfulltrúa Sambandsins út frá Verkfærakistu loftslagsvænni sveitarfélaga².

Óskað er eftir afstöðu bæjarráðs til draganna að loftslagsstefnunni sem eru lögð fram og eftir vali á sviðsmynd, líkt og komið er inn á hér að neðan.

Forsaga

Vinna að loftslagsstefnu Kópavogsbæjar hófst árið 2021 í kjölfar ákvörðunar um að bæjarfélagið skyldi setja sér stefnu í samræmi við lög um loftslagsmál nr. 70/2012. Síðan hefur verkefnið þróast í nokkrum áföngum. Vinnuhóp var komið á fót en tafir á framgangi verkefnis má m.a. rekja til þess að umhverfisfulltrúi sem stóð fyrir verkefninu lét af störfum stuttu eftir að vinnan hófst. Einnig hefur forgangsroðun annarra verkefna haft áhrif á framgang gerðar loftslagsstefnu Kópavogsbæjar, gæði þeirra gagna sem hægt er að byggja stefnuna á sem og skipulagsbreytingarnar 2025. Ýmis drög að loftslagsstefnu hafa verið lögð fram fyrir stjórnarsýsluna en aldrei náð í gegnum lokaumræðu.

Forsendur vinnunnar að loftslagsstefnu fyrir Kópavogsbæ tóku einnig breytingum í kjölfar undirritunar Loftslagsstefnu höfuðborgarsvæðisins árið 2023. Sú stefna er

¹ Sjá nánar um Loftslagsstefnu höfuðborgarsvæðisins hér: <https://www.ssh.is/is/utgefid-efni/loftslagsstefna-hofudborgarsvaedisins>

² Verkfærakistu loftslagsvænni sveitarfélaga er verkefni á vegum Sambands Íslenskra sveitarfélaga og Umhverfis- og orkustofnunar. Nánari upplýsingar má finna hér: <https://loftslagsstefna.is/sveitarfelog/>

sameiginleg svæðisstefna sem setur sameiginleg markmið um samdrátt í losun og kolefnishlutleysi fyrir árið 2035. Stefnan nær eingöngu til samfélagslegrar losunar³ og uppfyllir lagaskyldu Kópavogsbæjar í þeim efnum en nær ekki utan um allt lagaákvæðið. Gerð loftslagsstefnu innri reksturs Kópavogsbæjar er ætlað að ná utan um það sem út af stendur og mun taka til losunar gróðurhúsalofttegunda frá starfsemi sveitarfélagsins.

Loftslagsstefna innri reksturs

Ákveðið var að hefja vinnuna að loftslagsstefnu Kópavogsbæjar frá grunni við endurupptöku verkefnisins þar sem fyrri nálgun hafði runnið sitt skeið og ekki talin lengur endurspegla þær forsendur og væntingar sem stjórnsýslan og pólitískt umhverfi gera nú til stefnunnar. Verkefnið var endurmetið í heild, meðal annars í ljósi þess að markmið og umgjörð málsins hafa tekið breytingum. Ný nálgun miðar að því að endurhanna stefnuna á skýrari og traustari grunni sem tekur mið af breyttum ytri forsendum með það að markmiði að stefnan verði bæði raunsæ, framkvæmanleg og í samræmi við núgildandi áherslur Kópavogsbæjar.

Drög að stefnunni voru unnin í samstarfi við sérfræðing Sambands íslenskra sveitarfélaga í umhverfismálum og byggð á *Verkfærakistu loftslagsvænni sveitarfélaga*. Stefnan tekur á innri rekstri og verður við því sem Kópavogsbær þarf upp á til að uppfylla gagnvart lögum nr. 70/2012 um loftslagsmál. Stefnan er byggð á fjórum meginmarkmiðum og nær til þeirrar losunar sem kemur til vegna starfsemi sveitarfélagsins. Það er losunar sem stafar vegna notkunar jarðefnaeldsneytis, úrgangsmýndunar, notkunar rafmagns sem og heits vatns.

Loftslagsstefnu innri reksturs er ætlað að taka til þeirrar losunar sem verður vegna starfsemi bæjarins sjálfs – m.a. vegna reksturs bygginga og eigna, ökutækjaflota, innkaupa, orkunotkunar og úrgangs – og hvernig Kópavogsbær getur dregið úr losuninni sjálfri frá rekstrinum. Stefnunni er ekki ætlað að ná til samfélagslegrar losunar, landnotkunar, aðlögunar að áhrifum loftslagsbreytinga eða skipulagsmála, til að nefna.

Sviðsmyndir um samdráttarmarkmið

Settar eru fram þrjár sviðsmyndir sem lýsa mismiklu kappi í samdrætti losunar. Sviðsmyndirnar voru unnar af sérfræðingi umhverfismála hjá Sambandinu út frá upplýsingum um losun Kópavogsbæjar sem er safnað í kerfinu Klappir⁴, sjá töflu 1. Sviðsmyndirnar eru byggðar á viðmiðunarárinu 2023 og greiningu losunar Kópavogsbæjar það ár. Árið 2023 varð fyrir valinu sem viðmiðunarár stefnunnar þar sem skortur var á gögnum um notkun heits vatns fyrir árin 2024 og 2025 til að þau

³ **Samfélagsleg losun** - Heildarlosun gróðurhúsalofttegunda á skilgreindu svæði, óháð því hver losar. Tekur til allrar losunar frá íbúum, fyrirtækjum, samgöngum, landnotkun og annarri starfsemi á svæðinu og er skilgreind sem sú losun sem fellur undir sameiginlega loftslagsstefnu höfuðborgarsvæðisins.

⁴ <https://www.klappir.com/>

gætu endurspeglað raunverulegt rekstrarár hjá Kópavogsbæ. Gögnin fengust 25 febrúar síðastliðinn og eru sett fram hér í töflu 1.

Tafla 1: Losunartölur í tonnum koldíoxíðgilda á ári

	Akstur	Úrgangur	Rafmagn	Heitt vatn
2020	161,70	332,06	113,11	569,05
2021	166,46	239,75	99,98	699,83
2022	160,87	141,89	106,84	628,00
*2023	142,75	84,04	118,14	663,71
2024	149,29	99,34	95,71	**
2025	160,77	88,14	94,06	**

* Viðmiðunarár sviðsmynda

** Upplýsingar ekki til staðar

Sviðsmyndirnar þrjár sem eru lagðar til leggja hver um sig fram töluleg samdráttarmarkmið til ársins 2030 og markmið um hvaða ár Kópavogsbær skuli stefna að kolefnishlutleysi. Yfirlit sviðsmynda er í fylgiskjalinu *Yfirlit sviðsmynda loftslagsstefnu* en nánari upplýsingar um útreikninga er að finna í excel-skjalinu *Sviðsmyndir loftslagsstefnu – uppfært*.

Umhverfisfræðingur Sambandsins lagði til í samskiptum við umhverfisfulltrúa Kópavogsbæjar, undirritaða, að sviðsmynd B verði fyrir valinu. Sú sviðsmynd er raunhæf en á sama tíma metnaðarsöm og hentar vel miðað við hvar Kópavogsbær stendur í dag.

Aðgerðabanki og aðgerðaáætlun

Við vinnu að drögunum var mismunandi aðgerðum safnað saman í aðgerðabanka sem gátu stuðst við yfirmarkmið stefnunnar sem er lögð fram. Í aðgerðabankanum er aðgerðunum skipt í fernt í samræmi við meginmarkmið stefnunnar. Hugmyndirnar að aðgerðunum má finna í skjalinu *Aðgerðabanki loftslagsstefnu*. Margar aðgerðanna voru sóttar í *Verkfærakistu loftslagsvænni sveitarfélaga*. Aðgerðir sem verkfærakistan skilgreinir sem aðgerðir umfram rekstur sveitarfélaga voru ekki settar í aðgerðabankann. Einnig voru aðgerðir í aðgerðabankanum sem eru tengdar orkunýtingu fengnar úr afurð RECET-verkefnisins⁵.

Aðgerðabankinn er innra vinnuskjal og lifandi hugmyndabanki sem verður notaður til hliðsjónar á innleiðingu stefnunnar til næstu ára. Hann verður til hliðsjónar við val á aðgerðum við uppfærðar aðgerðaáætlanir stefnunnar sem um ræðir.

⁵ Stór hluti aðgerðanna í aðgerðabankanum sem varða orkuskipti, orkunýtni og orkusparnað eru fengnar úr afurðum RECET verkefnisins á vegum Eims, SSNE, Vestfjarðastofu og Íslenskrar NýOrku. Nánar um verkefnið má sjá hér: <https://www.recetproject.eu/>

Lagt er til að aðgerðaáætlun verði sett fram til tveggja ára í senn. Þrjár til fimm aðgerðir undir hverju meginmarkmiði verði settar í forgang á gildistíma aðgerðaáætlunarinnar og aðgerðirnar fjármagnaðar með valda sviðsmynd í huga.

Lagt er til að feitletruðu aðgerðirnar í aðgerðabankanum verði metnar og ígrundaðar með tilliti til kostnaðar og ábata til að draga úr losun gróðurhúsalofttegunda.

Ábyrgð stefnu og framkvæmd

Lagt er til að pólitísk ábyrgð stefnunnar liggi hjá skipulags- og umhverfisráði í umboði bæjarstjórnar en að sviðs- og skrifstofustjórar Kópavogsbæjar fari með eftirlit með framkvæmd stefnunnar, reglubundinni endurskoðun hennar og að uppfæra aðgerðaáætlun eftir þörfum.

Fylgigögn

Meðfylgjandi málinu eru eftirfarandi gögn:

- Loftslagsstefna innri reksturs Kópavogsbæjar – drög.pdf
- Minnisblað – loftslagsstefna.pdf
- Yfirlit sviðsmynda loftslagsstefnu.pdf
- Sviðsmyndir loftslagsstefnu- uppfært
- Aðgerðabanki loftslagsstefnu
- Loftslagsstefna innri reksturs Kópavogsbæjar – track changes

Virðingarfyllt,

Karen Jónasdóttir
Umhverfisfulltrúi

